

FENOMEN MEĐUGORJA

FAKTOGRAFIJA

DR. LEONARD OREČ

Napomena

Fenomen vezan uz mir, Međugorje, postoji već više od jedanaest godina. Budući da se o njemu danas prvi put govori na znanstvenim susretima Hrvatskoga mariološkog instituta, i to u sastavu Hrvatske sekcije Međunarodnoga mariološkog kongresa, smatrao sam potrebnim u svom doprinosu iznijeti faktografiju tog fenomena koji je u međuvremenu poprimio svjetske razmjere. Događanje sam pratio u početku izdaleka, tri godine sam se nalazio u središtu zbivanja, a posljednju godinu pratim ih izbliza.

Da bi se o činjenicama mogli donositi sudovi, potrebno je činjenice dobro poznavati. Nadam se da će i ovaj prilog tome pomoći.

Uvod: Međugorje – iznenađenje Crkvi i svijetu.

Već u samim počecima, sredinom 1981, Međugorje je svojom pojavom iznenadilo najprije vidiocce i njihovu okolinu, iznenadilo je župnika i župu, iznenadilo i privuklo mnoštvo vjernika i znatiželjnika, iznenadilo crkvene ljude i strukture, iznenadilo svijet znanstvenika. I najskloniji nadnaravnim zahvatima dočekali su zbivanja u Međugorju s velikom sumnjom. Crkvena hijerarhija dužnom budnošću prati razvoj događaja. Zbivanja u Međugorju na osobit način iznenadila su i zbunila tadašnju komunističku vlast, koja je bila osobito osjetljiva na sve i svakoga koji se pojavio kao mogući neprijatelj sustava, i iznenađivala su je na različite načine sve do njezina nestanka.

Ne želeći nikoga srušiti, Međugorje nudi svijetu poruku koja zahvaća i preobražava svijet. U vrlo kratkom vremenu fenomen Međugorja postao je svjetski fenomen. Po Međugorju mnogi su došli u dodir s evanđeljem i Crkvom, po Međugorju saznali su i za Hrvatsku i postali joj prijatelji. To se na osobit način očitovalo u posljednje vrijeme, otkako se Hrvatska i Bosna i Hercegovina nalaze u središtu pažnje svijeta zbog ratnih zbivanja. Upravo ratne okolnosti iznijele su na površinu neka obilježja koja potvrđuju Božji zahvat u Međugorju: solidarnost

milijuna po svijetu koji predvođeni hodočasnicima Međugorja mole za mir, organiziraju prikupljanje i dopremu humanitarne pomoći i usprkos životnoj opasnosti dolaze kao hodočasnici mira.

1. Župa Međugorje

Župa Međugorje u mostarsko-duvanjskoj biskupiji, sada u državi Bosni i Hercegovini, osnovana je 1892. Tvore je sela: Međugorje, Bijakovići, Vionica, Šurmanci, Miletina i dio sela Crnopod. To je relativno velik teritorij, koji administrativno pripada trima civilnim općinama (Čitluk, Čapljina i Ljubuški). Na teritoriju župe živi oko 3.000 žitelja, od kojih 60 pripada islamskoj vjeri, a svi ostali kršteni su u Katoličkoj Crkvi.

U župi sada djeluje sedam svećenika franjevac, svi članovi hercegovačke franjevačke provincije, i šest redovnica koje pripadaju hercegovačkoj provinciji školskih sestara.

2. Ukazanja i vidioći

Novo razdoblje u životu župe Međugorje započinje potkraj lipnja 1981, kad je nekoliko dječaka i djevojčica u Podbrdu, zaseoku sela Bijakovići, počelo tvrditi da im se ukazuje Gospa i da preko njih poziva ljude i narode na vjeru, molitvu, post, obraćenje i mir. Vijest o tome širila se munjevitom brzinom i zahvaćala Hercegovinu, Hrvatsku, Evropu i svijet. Počelo je dolaziti mnoštvo ljudi, vođenih različitim pobudama.

Vidioći su pred hodočasnicima svjedočili što doživljavaju. Govorili su o Gospinim porukama, znakovima i zahtjevima upućenim župljanima i hodočasnici-ma, koji nisu bili uvijek laki i ugodni.

Za istinitost svojih tvrdnji vidioći su bili spremni biti izrugivani, ispitivani, liječnički pregledavani, maltretirani, pa i zatvarani. Nisu se bojali susreta s crkvenim i državnim vlastima. S istom odlučnošću i jasnoćom svima su svjedočili o svojim doživljajima.

Vidioći su od prvih dana ukazanja bili podvrgnuti liječničkim ispitivanjima, osobito proučavanju psihologâ i psihijatara. Ekipe medicinskih stručnjaka iz Italije i Francuske vršile su na njima znanstvena ispitivanja, o čemu su objavljene i knjige. Jednodušno mišljenje stručnjaka, uključujući i medicinsku ekipu Komisije Biskupske konferencije Jugoslavije za ispitivanje događanja u Međugorju, jest da su vidioći normalni dječaci i djevojčice, kasnije mladići i djevojke, koji se ničim ne razlikuju od svojih vršnjaka. Znanstvena istraživanja isključila su bolest, laž i manipulaciju kao osnovu međugorskih ukazanja.

Kroz proteklih jedanaest godina vidioći su i kao ljudi i kao kršćani prošli dug razvojni put. Na početku ukazanja najmlađi Jakov imao je svega 10 godina, najstarija Vicka nepunih 17. Rasli su pod »opterećenjem« dnevni ukazanja, izloženi pozornosti nepreglednog broja hodočasnika, razvlačeni od najobičnijih hodočasnika do najprefriganijih biznismena. Ne zna se što im sve nije nuđeno,

obećavano, poklanjano, čime ih se sve nije zastrašivalo i prijetilo. Pravo je čudo da su ostali normalni!

Vicka Ivanković, Marija Pavlović, Ivan Dragičević i Jakov Čolo tvrde da im se i sada svaki dan ukazuje Gospa. Ukazanja, kao i ranije, nisu vezana uz mjesto, nego uz osobe.

Vidjelice Ivanka Ivanković i Mirjana Dragičević udale su se i osnovale obitelji. One nemaju svakodnevnih ukazanja, nego samo u posebnim prigodama.

Vidjelica Marija Pavlović tvrdi da preko nje Gospa šalje župi Međugorje u svijetu posebne poruke. Te poruke Marija je dobivala od ožujka 1984. do siječnja 1987. svakog četvrtka, a od tada svakog 25. u mjesecu. Sadržaj poruka jest poziv na molitvu, obraćenje, post, predanje Bogu, pomirenje, radost... Osobito je naglašen poziv na mir, mir s Bogom i mir među ljudima.

Veliki broj hodočasnika, ako ne i svi, žele vidoce vidjeti, s njima razgovarati i moliti. Ti susreti, koji se redaju od ranog jutra do kasne večeri, iscrpljuju vidoce i fizički i psihički, ali oni im se ne mogu oteti. Pojedinci, među njima nerijetko i svećenici i biskupi, a u prvom redu turističke agencije, nastoje odvući vidoce u svoje crkve ili u svoje zemlje. Neki izvješćuju o velikoj pastoralnoj koristi tih pohoda, drugi pak upozoravaju na opasnost teatralnosti.

3. Međugorje – svjetsko hodočasničko stjecište

Međugorje je u ovih jedanaest godina postalo hodočasničko mjesto svjetskog značaja i po broju hodočasnika, i po njihovu nacionalnom sastavu, i po udaljenosti mjesta iz kojih dolaze, i po različitosti motiva koji ih vode. Dok su druga svjetska hodočasnička mjesta rasla razmjerno sporo, Međugorje je nastalo odjednom. Već prvih dana okupljalo se mnoštvo od nekoliko tisuća, a nakon nekoliko mjeseci počeli su pristizati hodočasnici iz cijeloga svijeta.

Od domaćih hodočasnika od početka ih je najviše bilo iz Hercegovine, Dalmacije, sjeverne i zapadne Bosne, Zagreba s okolicom i Slovenije. Gotovo svaki naš radnik u inozemstvu posjeti Međugorje kad dođe u domovinu na godišnji odmor. Isto čine i naši iseljenici iz prekomorskih zemalja.

Od stranih hodočasnika prvih godina najbrojniji su bili Talijani, kasnije su ih pretekli hodočasnici engleskoga govornog područja, pa i njemačkog. Manji je broj hodočasnika francuskog, španjolskog i portugalskoga govornog područja.

Međugorje kao hodočasničko mjesto naglo je raslo sve do početka rata u Zaljevu. Nakon demokratske preobrazbe Istočne Evrope, bili su i brojni hodočasnici iz Mađarske, Češko-Slovačke, Poljske, pa i Sovjetskog Saveza i Istočne Njemačke. U 1990. dolazili su hodočasnici i iz zemalja kao što su Oman, Sri Lanka, otok Guam, Kenija, Peru itd. Iz prekomorskih zemalja najbrojniji su hodočasnici iz SAD-a, Kanade i Brazila. Zastupljene su i zemlje Srednje Amerike, Meksiko, Bolivija i Argentina također. Česti su hodočasnici iz Singapura (koji donose Gospi na dar najljepše cvijeće) i Filipina, a rjeđi iz Vijetnama, Hongkonga i Japana. Nisu rijetke skupine iz Australije, pa čak i Novog Zelenda.

Međugorje je postalo mjesto susreta u molitvi između Istoka i Zapada, Sjevera i Juga. Hodočasnici iz zemalja Bliskog istoka i Egipta i Crne Afrike nisu

baš brojni, ali su svakako već po boji kože zapaženi. Može sa s pravom reći da je Međugorje postalo svojevrsno središte ujedinjenih naroda svijeta.

Prema procjeni Župnog ureda Međugorje i civilne općine Čitluk, broj hodočasnika je 1985–1990. rastao godišnje između 20 i 30 posto. Zbog nedostatka osoblja, prostora i opreme, ne može se voditi točna statistika. Ipak se kretanje broja hodočasnika može nazreti iz broja hostija za svetu pričest vjernika i broja svećenika koji su sudjelovali u svetoj misi kao koncelebranti. Iz navedenih tabela vidi se i naglo opadanje broja hodočasnika u ratnim godinama 1991. i 1992.

Tabelarni pregled podijeljenih sv. pričesti 1985–1992.

Mjes.	1985.	1986.	1987.	1988.	1989.	1990.	1991.	1992.
I.	6.100	10.000	15.000	20.700	24.000	29.400	27.000	13.500
II.	16.800	12.000	20.000	17.900	19.000	33.000	25.000	12.500
III.	23.500	42.500	30.000	61.500	67.000	65.000	52.800	18.600
IV.	42.500	49.000	64.500	111.000	99.500	143.800	80.000	11.000
V.	36.800	57.500	86.000	106.000	129.400	143.350	100.000	10.000
VI.	69.000	59.000	100.700	115.500	101.675	133.800	117.000	19.000
VII.	43.000	41.700	95.000	82.200	85.000	113.500	27.000	15.000
VIII.	77.000	92.500	101.500	171.400	127.200	205.300	45.500	27.000
IX.	46.000	83.600	112.700	96.500	110.700	183.500	37.000	25.000
X.	59.500	71.400	96.500	135.300	167.100	198.200	10.000	
XI.	38.000	30.000	45.000	61.000	42.500	56.000	10.500	
XII.	24.000	34.200	37.500	39.500	45.000	69.000	18.500	
Ukup.	482.200	583.400	804.400	1.018.500	1.018.075	1.373.850	550.300	

Treba istaknuti velik broj hodočasnika svećenika, redovnika i redovnica, osobito iz misijskih zemalja. Neki svećenici hodočasnici ostaju u Međugorju i dulje vremena iz raznih razloga: pojedinci da se duhovno okrijepe i učvrste u vjeri, a neki i po više mjeseci, pa čak i više od godinu dana, da pružaju hodočasniciima svoga govornog područja duhovne usluge. Osim toga dolazile su i cijele skupine svećenika, čak i s vlastitim biskupom na čelu, da u Međugorju obave duhovne vježbe (Brazil, Italija, SAD, Malawi...). U 1990. zabilježili smo masovan posjet svećenika koji su sudjelovali u dohovnim vježbama u Vatikanu »Evangelizacija 2000«.

Veoma su značajni podaci o broju slavljenih misa u Međugorju. Samo u večernjoj koncelebriranoj misi sudjelovalo je svećenika: 1986. – 4.015; 1987. – 14.335; 1988. – 12.000; 1989. – 13.096; 1990. – 14.464; 1991. – (nepotpuna st.).

Značajan je i broj biskupa hodočasnika. U 1988. zabilježili smo posjet oko 50 biskupa i kardinala, ne računajući one koji dolaze incognito. Taj broj je u 1989. i 1990. još rastao. Najviše biskupa bilo je iz SAD-a i Kanade, pa Brazila i Latinske Amerike. Dolazio je i po koji biskup iz Afrike, Australije, Filipina i Indije. Od evropskih biskupa bilo je najviše Talijana.

Kao kuriozitet napominjem da se 6. listopada 1990. u Međugorju istodobno našlo pet biskupa: jedan iz Kanade, tri iz SAD-a i jedan iz Meksika. Velik je broj i uglednih ličnosti iz javnog i političkog života koji su hodočastili u Međugorje. Isto tako i mnogi sudionici međunarodnih kongresa i simpozija koji su se održavali u bivšoj Jugoslaviji, pa i sportskih natjecanja, navratili bi »usput« u Međugorje. Neki su izjavili da su prihvatili predavanje na tim kongresima i simpozijima upravo zato da bi mogli »svratiti« i u Međugorje.

Velik je bio broj mladih hodočasnika u Međugorje. Na međunarodnom molitvenom susretu mladih, koji je postao tradicijom, sudjelovalo je pet do šest tisuća mladih. Ti su susreti, naravno u manjem broju, održani i ovih ratnih godina 1991. i 1992.

Među hodočasniciima svakako su zanimljiva pojava hodočasnici pješaci. Mnogi vjernici iz Hercegovine, zapadne Bosne i Dalmacije dolaze pješice pojedinačno i u skupinama u velikom broju. Zapažene su skupine hodočasnika pješaka i iz udaljenijih krajeva: Šibenika, Slavonske Požege, Ljubljane, pa čak i iz Njemačke, Francuske i Španjolske.

Rat u Perzijskom zaljevu, destabilizacija političke situacije u bivšoj Jugoslaviji i konačno rat u Hrvatskoj pa i Bosni i Hercegovini, drastično je smanjio broj hodočasnika u Međugorju. Štoviše, i domaće pučanstvo moralo je u izbjeglištvo, tako da su od travnja do lipnja 1992. i hodočasničke mise slavljene u podrumu župnog stana. Ipak se mora naglasiti da nije bilo ni jednog dana da u Međugorju nije bilo bar nekoliko stranih hodočasnika.

Veće skupine hodočasnika iz inozemstva dolazile su za obljetnice početka ukazanja u lipnju i za svetkovinu Uzvišenja sv. Križa u rujnu i prošle i ove godine. Treba svakako naglasiti Međunarodno hodočašće mira u lipnju ove godine, na kojem se našlo oko 2.000 ljudi iz mnogih zemalja svijeta, dok je Mostar još bio u plamenu.

4. Što privlači hodočasnike?

Vrijeme, prostor i jezične barijere priječe nam dulje razgovore s hodočascima, tako da jedva možemo saznati svu lepezu motiva koji ih iz cijeloga svijeta dovode ovamo. Ima među njima svakako i zantiželjnika, turista, učenjaka i stručnjaka raznih profila, ali i to su »različite vrste udica za različite vrste riba«.

Mnogo hodočasnici izjavljuju da ih je neka nutarnja sila natjerala da pođu u Međugorje. Mnogi su se osjetili ponukanima izvješćima ljudi koji su već bili u Međugorju, neki knjigama koje su čitali ili informacijama iz sredstava društvenog priopćavanja. Ima i onih koji su za Međugorje saznali preko turističkih agencija, a i onih koji su pošli s prijateljima ili poznanicima – jednostavno da vide što se tamo događa. Mnogi se hodočasnici u Međugorju po prvi put susreću s osobnim, kršćanskim Bogom, drugi mu se nakon više desetljeća vraćaju, odrasli se krštavaju, a i kršćani nekatolici stupaju u puno zajedništvo Katoličke Crkve.

Mnogi hodočasnici izjavljuju da u Međugorju nalaze Mir više nego kod kuće ili u drugim hodočasničkim mjestima, osobito oni koji su doživjeli u Međugorju pomirenje u sakramentu svete isповijedi.

Mnogi hodočasnici izvješćuju nas o čudesnim ozdravljenjima. O nekima od njih posjedujemo kompletnu ili gotovo kompletnu medicinsku dokumentaciju. Neke slučajeve proučavale su komisije medicinskih stručnjaka, a neke i dalje proučavaju. Za neke liječnici tvrde da se ne mogu protumačiti današnjom medicinskom znanošću. Iz 1991. napominjemo slučaj ozdravljenja od skleroze multiplex estradne pjevačice Lole Falana iz SAD-a kao i ozdravljenje od tumora i paralize Antonia Pirasa iz Sardinije, nakon što mu je župnik donio s Brda ukazanja iz Međugorja kamenčić, ili ozdravljenje dječaka Nicole Pacinija iz Firenze, koji više godina nije mogao na noge.

5. Točke hodočasničkih okupljanja

Središnja točka hodočasničkog okupljanja u Međugorju svakako je slavljenje euharistije. Svete mise slave se prije podne po jezičnim skupinama u crkvi, u maloj kapelici ukazanja i novosagrađenoj kapelici klanjanja. U godinama masovnih hodočašća (1986–1990) znalo se događati da prije podne bude i do 15 misa na raznim jezicima.

Večernja je misa još od prvih dana ukazanja središnje slavlje dana. U njoj je znalo sudjelovati i po pedesetak svećenika, katkad i više od 100. Evanđelje se navješćuje na više jezika, a u Molitvi vjernika mole se zazivi na raznim jezicima.

Klanjanje Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu ustaljena je točka dnevnog okupljanja hodočasnika.

I međunarodni molitveni susret mladih 1990, pod nazivom »Mladi 2000«, bio je u znaku euharistije. U za tu prigodu podignutim šatorima kroz cijeli tjedan nekoliko tisuća mladih provodilo je sate u klanjanju pred izloženim Presvetim.

Međugorje slovi kao ispovjedaonica svijeta. Nemamo evidencije o broju ispovijedi, znamo samo da je taj broj vrlo velik. Ispovijeda se na mnogim jezicima od ranog jutra do kasno uvečer. Često je i radnim danom znalo sjediti više desetaka svećenika na otvorenom prostoru s tablicom pokraj sebe na kojoj je naznačen jezik: hrvatski, slovenski, Deutsch, English, français, italiano, español, česky, po slovensky, po polsku... Svećenici iz Međugorja često nisu mogli udovoljiti ni malom postotku onih koji se žele ispovjediti, ali uvijek se našlo onoliko pomoći svećenika sa strane koliko je bilo potrebno. Kao da se ponavlja čudo mane u pustinji! Svećenici koji dolaze sami ili sa skupinama rado ispovijedaju i svjedoče da se mnogi penitenti iskreno obraćaju, spremni i uz najveću žrtvu mijenjati vlastiti život. Po svjedočanstvu mnogih Međugorje je postalo najvećom ispovjedaonicom svijeta.

Krunica se moli zajednički svakodnevno u večernjem molitvenom programu: radosna i žalosna otajstva sat prije večernje mise, a slavna nakon nje. I Brdo ukazanja postalo je povlašteno mjesto moljenja krunice u skupinama i pojedinačno. I po danu i po noći mogu se susresti skupine hodočasnika, katkad na stotine njih, kako mole krunicu. Reljefi otajstava pomažu u razmatranju temeljnih tajna vjere.

I po povratku kući mnogi međugorski hodočasnici mole krunicu svakodnevno – pojedinačno, u obitelji ili u molitvenoj skupini.

Brdo Križevac sve više se razvija u povlašteno mjesto štovanja Isusove muke. Ono sve više postaje Kalvarija međugorskog svetišta. Skupine vjernika tu obavljaju pobožnost Križnog puta idući od postaje do postaje, koje su u početku bile označene samo drvenim križevima, uz koje su 1988. postavljeni i brončani reljefi postaja talijanskog kipara Carmela Puzzola. Stara uzana staza kroz kamenjar proširena je nogama stotina tisuća hodočasnika, koji se često uspinju na Križevac i bosí. Oštri hercegovački kamen izlizan je u dodiru s ljudskom nogom. Da ne bi hodočasnici na povratku ometali one koji se uspinju na Križevac u molitvi, četiri skupine mladih iz Austrije napravile su 1990. godine, dobrovoljnim radom, drugu, silaznu stazu.

Svskog petka nakon mise obavlja se u crkvi pobožnost klanjanja Kristovu križu. Velika većina vjernika koji su sudjelovali u misi ostanu i na tom klanjanju.

Svaki dan se u crkvi nakon večernje mise moli posebna molitva Međugorja: sedam Očenaša, Zdravomarija i Slava Ocu s jednim Vjerovanjem. Mnogi hodočasnici mole tu molitvu i kod kuće svakodnevno – pojedinačno ili u obitelji.

Molitve nad bolesnicima obavljaju se također nakon večernje mise, a na zahtjev pojedinaca ili skupina i u drugo vrijeme.

Blagoslov nabožnih predmeta obavlja se prema obredniku također svake večeri neposredno nakon mise i molitve sedam Očenaša.

Mnogi hodočasnici traže osobni razgovor s međugorskim svećenikom. Koliko im dopuštaju vrijeme i sile, svećenici stoje na raspolaganju. Ta vrsta pastorala čini nam se vrlo važnom. U tim razgovorima, više nego u ispovijedima, otkrivaju se svjetovi i otvaraju putovi istinskom i temeljitom obraćenju.

6. Državne i crkvene vlasti prema Međugorju

Jugoslavenske državne vlasti u početku su progonile vidoce, zatvarale franjevce, zabranjivale pristup Brdu ukazanja i Križevcu, kontrolirale dolazak hodočasnika čak i bilježeći brojeve automobila, ometale svaku izgradnju za župu i crkvu (pet godina ometale su izgradnju i jednog WC-a za milijune hodočasnika!). Tijekom godina te su vlasti uvidjele da Međugorje ne predstavlja nikakvu društvenu opasnost, štoviše da ono pomaže slaboj privredi dotokom deviza.

Kasnije je ta vlast šutke nestala, a nova se još praktično nije stvorila. U ovom času Međugorje se nalazi u državi koja se zove Bosna i Hercegovina, a od države ima samo ime. Nemoć vlasti posvuda se osjeća.

I odnos crkvenih vlasti prema Međugorju mijenjao se. U samom početku mjesni ordinarij bio je zauzeo pozitivan stav prema međugorskim zbivanjima. No uskoro ga je promijenio i do danas se odnosi negativno prema njima. Veoma je često tražio smjene pastoralnog osoblja u Međugorju. Mnogim franjevcima zabranjivao je u Međugorju svaku pastoralnu djelatnost, pa i slavljenje mise s homilijom.

Mjesni ordinarij već je 1982. imenovao četveročlanu, kasnije dvanaesteročlanu komisiju za ispitivanje međugorskih zbivanja. Godine 1986. Sveta Stolica povjerala je ispitivanje međugorskih zbivanja BKJ, koja je imenovala svoju komisiju s banjalučkim biskupom dr. Franjom Komaricom na čelu. Ta komisija još nije završila svoj rad.

U studenom 1990. BKJ održala je zasjedanje posvećeno isključivo međugorskim događajima i svoje zaključke poslala Svetoj Stolici. Pošto su novinari neovlašteno objavili dijelove zaključaka, BKJ je sa svog zasjedanja u Zadru u travnju 1991. objavila ovaj dokument:

»Biskupi od samog početka prate međugorska događanja preko dijecezanskog biskupa, biskupske Komisije i Komisije Biskupske konferencije Jugoslavije za Međugorje.

Na temelju dosadašnjeg istraživanja ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama.

Međutim, brojna okupljanja vjernika s raznih strana koji u Međugorje dolaze potaknuti i vjerskim i nekim drugim motovima zahtijevaju pažnju i pastoralnu skrb prvenstveno dijecezanskog biskupa, a s njim i drugih biskupa, kako bi se u Međugorju, i povezano s njime, promicala zdrava pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji, u skladu s učenjem Crkve.

U tu svrhu biskupi će izdati i posebne prikladne liturgijsko-pastoralne smjernice. Isto tako preko svojih će Komisija i dalje pratiti i istraživati cjelokupno događanje u Međugorju« (AKSA, 3. 5. 1991).

Nakon toga imenovana je posebna Liturgijsko-pastoralna komisija, sastavljena od 4 biskupa i 4 svećenika, koja je imala zadatak donijeti pastoralne smjernice za rad s hodočasnici u Međugorju. Komisija je bila u Međugorju i zajedno s pastoralnim osobljem slavila svetu misu 17. lipnja 1991. Rat koji je odmah nakon toga izbio omeo je daljnji rad Komisije.

7. Međugorje – šansa Crkve

Međugorje je kroz proteklih 11 godina, bez velikoga ljudskog udjela, postalo svjetsko hodočasničko središte, žarište nove evangelizacije, međunarodni centar mira.

U Međugorju čovječanstvo postaje jedna obitelj. Tu se susreću ljudi svih rasa i klasa, svih boja kože i svih jezika, i svi se osjećaju kao braća i sestre. Velike nacionalne, rasne, klasne, vjerske i konfesionalne napetosti, koje razdiru suvremeni svijet, ovdje kao da iščezavaju. Hodočasničko mnoštvo iskustveno doživljava poruku mira i raznosi je u svijet. Vrativši se iz Međugorja hodočasnici počinju u svojoj okolini širiti poruku mira. Iz tih poticaja stvaraju se centri za mir, kojih ima već više stotina u svijetu, najviše u SAD-u, Kanadi i na Filipinima. Ti centri služe kao kvasac mira, za kojim svijet toliko čezne. Postoji inicijativa da Ujedinjeni narodi proglašaju Međugorje međunarodnom zonom mira.

U cijelom svijetu nastaju molitvene skupine nadahnute Međugorjem. Osnivaju ih hodočasnici koji su prihvatili poziv Gospe u Međugorju na molitvu u zajednici. Njihov molitveni program sličan je večernjem molitvenom programu u Međugorju. Ima ih u svijetu već više tisuća.

U svijetu je po nadahnuću Međugorja nastalo već nekoliko duhovnih zajednica, svojevrsnih zajednica posvećenog života.

U ne tako malom broju mladih hodočasnika javilo se upravo u Međugorju duhovno zvanje. Znatno broj redovničkih zajednica i biskupija ima već kandidata i članova koji tvrde da su dobili zvanje po Međugorju.

U Međugorje hodočasti sve veći broj svećenika, ne samo znatiželjnika i onih koji prate hodočasničke skupine, nego i pravih »obraćenika« koji u Međugorju mijenjaju način svoga života i rada i stavljaju se potpuno u službu evangelizacije. Mnogi od njih, pojedinačno ili u skupinama, obavljaju ovdje duhovne vježbe. Kad bi se tim stotinama svećenika posvetila veća pažnja i pružila adekvatnija duhovna pomoć, kolika bi to bila šansa za evangelizaciju?!

Međugorski hodočasnici otvoreni su za navještaj evanđelja. Mnogi i sami žele postati navjestitelji evanđelja. Trebalo bi ih samo za to osposobiti. Nije li to šansa za »Evangelizaciju 2000«, o kojoj tako često govori Sveti Otac i kojoj je i ovaj Međunarodni mariološko-marijanski kongres posvećen?!

U Međugorju se posebna šansa pruža za evangelizaciju Crkvi u zemljama Istočne Evrope. U Međugorje je dolazio velik broj hodočasnika iz tih zemalja, koji traže vjersku literaturu na svojim jezicima i spremni su raditi kao apostoli u svojim sredinama. Među njima ima i onih koji su spremni sami poći kao navjestitelji evanđelja u široka prostranstva Sovjetskog Saveza, u kome su praktično srušene sve zapreke za evangelizaciju. To je uzorana zemlja koja čeka sjeme i sijaja. Sve ovisi i tome tko će prvi doći i s kakvim sjemenom.

8. Međugorje u ratnim zbivanjima – znak nade

Rat, koji je izmijenio ne samo političku sliku nekadašnje Jugoslavije nego u velikom njezinu dijelu ostavio neizlječive rane u stotinama tisuća nevino ubije-

nih i masakriranih, koji je porušio tolike vjerske i kulturne objekte i spomenike, nije umanjio značenje Međugorja ni u domovini ni u svijetu.

Istina, broj se hodočasnika drastično smanjio, ali zanimanje za Međugorje i za sve što je s Međugorjem povezano u cijelom je svijetu još više poraslo. Zahvaljujući aktivnosti golemog broja međugorskih hodočasnika koji su nastavili živjeti svoje obraćenje u svojim zemljama svijet je sve više upoznao Gospin poziv na mir i življenje evanđelja, solidarizirao se s napadnutima u molitvi i slanju humanitarne pomoći u svim vidovima a također i političkim angažmanom u prilog proglašenja suverenosti Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Spomenuo bih samo nekoliko činjenica kojima sam svjedokom:

Potkraj listopada 1991. prijatelji Međugorja organizirali su u Milanu na jednom stadionu dan molitve za mir u Hrvatskoj. Sudjelovalo je oko 13.000 ljudi od 10 sati ujutro do 18 sati navečer. Za 4 dana na 5 molitvenih skupova u Portugalu sudjelovalo je oko 8.000 ljudi, od toga u samom Lisabonu 3.000. U rujnu 1992. organizirani su i susreti molitve za mir u Belgiji i Luxemburgu, na kojima je također sudjelovalo više tisuća ljudi. Prijatelji Međugorja organiziraju po evropskim zemljama i Americi skupljanje i dopremu hrane, lijekova, bolničke opreme, odjeće, u neslućenim količinama za cijelo područje Hrvatske, sada osobito Bosne.

Samo na jedan apel kupljeno je 1.500 tona brašna i dijelom već dopremljeno da stigne u Bosnu prije nego snijeg zakrči putove. »The Međugorje Network« iz Engleske dopremilo je do danas u naše krajeve robe u vrijednosti više od 10.000.000 DEM, a vodi ga međugorski obraćenik Židov, a pomažu i brojni anglikanci, koji su u Međugorju doživjeli promjenu života – kažu da to čine iz čiste zahvalnosti.

Zaključio bih sa sv. Augustinom, koji je hrabrio svoje vjernike dok su Vandali opsjedali Hipon: »Ne bojte se. Nije ovo smak starog svijeta koji nestaje, nego početak novoga koji se rađa.«

Fenomen Međugorja učvršćuje u nadi da Bog po Mariji želi pokazati početak novog svijeta koji nastaje na velikim ruševinama staroga.

ZUSAMMENFASSUNG

Das Phänomen Međugorje, das seit 11 Jahren besteht, hat schon weltweite Dimensionen angenommen. Einer allgemeinen Überraschung am Anfang, als sechs Jugendlichen aus Bijakovići, der Pfarrei Međugorje in der Diözese Mostar-Duvno, begannen zu behaupten die Mutter Gottes wäre ihnen erschienen, folgten die Scharen von Pilgern aus ganzer Welt. In den ersten zehn Jahren rechnet man mit cca 15.000.000 Pilger. In den Kriegsmonaten 1991–1992 ist die Zahl der Pilger stark zurückgegangen.

Verschieden sind die Motive, die die Pilger nach Međugorje ziehen, fast alle aber behaupten, dort einen seelischen Frieden zu finden. Es wird auch von wunderbaren Heilungen gesprochen, von denen einige auch wissenschaftlich untersucht worden

sind. Zahlreich sind die Bekehrungen, von denen die Pilger durch Wort und Tat Zeugnis geben.

Die Seher selbst sind anfänglich verschiedenen Verfolgungen ausgesetzt und verschiedenen Untersuchungen unterworfen worden. Die wissenschaftliche Untersuchungen der Fachleute schloßen Krankheit sowie Lüge und Manipulation aus.

Der jugoslawische kommunistische Staat verfolgte am Anfang die Seher, sperrte die Seelsorgen ein, verbot den Zugang zu den Bergen, kontrollierte Einreisen der Pilger, jahrelang untersagte jeglichen kirchlichen Bau. Später ist er selbst stillschweigend verschwunden.

Der Ortsordinarius stand am Anfang positiv den Ereignissen gegenüber, bald aber wechselte er seine Stellungnahme. Einige Kommissionen haben die Ereignisse in Medugorje untersucht bis die Bischofskonferenz im April 1991 erklärte, daß aufgrund der bisherigen Untersuchungen nicht festgestellt werden könne, ob es sich um übernatürliche Erscheinungen und Offenbarungen handele, daß aber die Pilger pastoral versorgt werden müssen. In diesem Sinne wurde eine liturgisch-pastorale Kommission der BK ernannt.

Drei sind spezifische Versammlungspunkte der Pilger in Medugorje: der Erscheinungsberg, wo hauptsächlich der Rosenkranz gebetet wird, der Kreuzberg, dem Leiden Jesu gewidmet und die Pfarrkirche, wo die Eucharistie gefeiert und angebetet wird. In wenigen Jahren ist Medugorje als »Beichtstuhl der Welt« bekannt geworden.

Als Treffpunkt der Pilger aus aller Welt ist Medugorje zu einem Friedenszentrum geworden und bietet der Kirche verschiedene Möglichkeiten der Neuevangelisierung. Aufgrund der Botschaften sind tausende von Gebetsgruppen und Friedenszentren in der ganzen Welt entstanden, viele geistliche Berufe geweckt, neue Ordensgemeinschaften gegründet.

Sogar der schreckliche Krieg in Bosnien, Hercegovina und Kroatien hat die Bedeutung von Medugorje nicht gemindert. Die Freunde von Medugorje helfen den Opfern des Krieges durch Gebet, politischen Einsatz und ganz besonders durch so genannte humanitäre Hilfe.

Das Medugorjephänomen stärkt die Hoffnung, daß Gott durch Maria den Anfang einer neuen Welt zeigen will, die auf den Ruinen der alten entsteht.